

LR sveikatos apsaugos ministerijai
ministerija@sam.lt
Lietuvos statistikos departamentui
covid@stat.gov.lt

DĖL PERSIRGUSIŲJŲ VAKCINACIJOS

COVID-19 vakcinų pagrindiniai klinikiniai tyrimai neįrodė persirgusiųjų SARS-CoV-2 vakcinacijos naudos

Į COVID-19 vakcinų klinikinius tyrimus buvo draudžiama įtraukti COVID-19 persirgusius asmenis (tą nustatė klinikinių tyrimų protokolai, pavyzdžiui, *Comirnaty*).¹

Tai reiškia, kad COVID-19 vakcinų nauda persirgusiems yra neįrodyta, o rizika (miokardito, perikardito, trombozinių komplikacijų, padidėjusio jautrumo reakcijų ir kt.) yra žinoma.²

Biologine prasme nėra svarbu, ar persirgimas nustatytas remiantis antigeno testu arba polimerazės grandinine reakcija, ar retrospektyviai (pagal antikūnų testą ir epidemiologinę anamnezę). Patikimų klinikinių tyrimų duomenų, kurie pagrįstų vakcinacijos tikslingumą praėjus 180 ar 210 dienų po persirgimo, nėra.

Šveicarijoje nuo SARS-CoV-2 infekcijos, nustatytos remiantis PGR arba kitu tyrimu, per pastaruosius 12 mėnesių pasveikę gyventojai laikomi apsaugotais tiek pat, kiek pilnai paskiepyti.³

Imunitetas po SARS-CoV-2 infekcijos

Keletas tyrimų parodė, kad žmonėms, pasveikusiems nuo COVID-19 ir turintiems anti-SARS-CoV-2 antikūnų, pakartotinio užsikrėtimo SARS-CoV-2 rizika yra maža. Nuo pandemijos pradžios iki 2021 m. rugsėjo 28 d. *PubMed* paskelbti tyrimai rodo patikimą imunitetą po infekcijos. Daug epidemiologinių ir klinikinių tyrimų, įskaitant atliktus vyraujant delta atmainai, parodė, kad persirgus COVID-19 rizika juo vėl susirgti sumažėja 80,5–100 proc. Nuo 2019 m. gruodžio 1 d. iki 2020 m. lapkričio 13 d. ištyrus 9 119 asmenų, anksčiau sirgusių COVID-19, nustatyta, kad tik 0,7 proc. užsikrėtė pakartotinai. Klivlendo klinikoje (Klivlendas, Ohajo valstija, JAV) atliktas tyrimas parodė, kad COVID-19 susirgo 4,3 iš 100 anksčiau nesirgusių ir 0 iš 100 anksčiau užsikrėtusių. Austrijoje atlikto tyrimo metu nustatyta, kad dėl pakartotinės infekcijos hospitalizuoti 5 iš 14 840 (0,03 proc.), o mirė – 1 iš 14 840 (0,01 proc.) žmonių. Analizuoti tyrimai parodė tvarią ilgesnę nei 10 mėnesių apsaugą nuo infekcijos po persirgimo, tačiau dar neaišku, kiek laiko ta apsauga išlieka vėliau.³

Po lengvos SARS-CoV-2 infekcijos pasveikę žmonės buvo įgiję stiprų antigenui specifinį ilgalaikį humoralinį imunitetą. Vis dėlto antikūnai nėra vienintelis apsaugos kriterijus, nes SARS-CoV-2 infekcija sukelia specifinį ir tvarų T ląstelių imunitetą. Pastarasis geba atpažinti įvairias SARS-CoV-2 atmainas (alfa, beta, gama). Žmonės, pasveikę nuo SARS-CoV infekcijos 2002–2003 m., po 17 metų dar turėjo atminties T ląstelių, kurios reagavo į SARS-CoV-2 baltymus.³

Retais atvejais po COVID-19 vakcinacijos užfiksuota sunkių nepageidaujamų reiškinių. Daliai COVID-19 persirgusių asmenų skiepas gali neduoti jokios naudos, o tik didesnę negu nepersirgusiems riziką, nes vieno tyrimo duomenimis jiems nepageidaujami reiškiniai po vakcinacijos *Comirnaty* buvo dažnesni negu nepersirgusiems.³

Maccabi Healthcare Services duomenų bazės, kurioje registruota apie 2,5 mln. izraeliečių, analizės parodė, kad sausio ir vasario mėnesiais paskiepytiems žmonėms birželį, liepą ir rugpjūčio pirmoje pusėje užsikrėtimo tikimybė buvo 6–13 kartų didesnė negu neskiepytiems, kurie anksčiau buvo užsikrėtę koronavirusu. Vienos analizės metu palyginus daugiau nei 32 tūkst. sveikatos priežiūros sistemų asmenų buvo nustatyta, kad rizika susirgti simptominiu COVID-19 paskiepytiems buvo didesnė 27 kartus, o hospitalizavimo rizika – 8 kartus.⁴

Sveikatos teisės instituto komentaras

Persirgusiųjų skiepijimas nėra pagrįstas mokslo duomenimis ir gali padaryti daugiau žalos negu duoti naudos. Apgailestaujame, kad nėra skelbiama, kiek persirgusių asmenų yra tarp hospitalizuotų, gydomų reanimacijos ir intensyvios terapijos skyriuose (RITS) bei mirusių nuo COVID-19. Visa tai persirgusiųjų vakcinaciją daro nepateisiama.

Atsižvelgdami į tai, kas išdėstyta aukščiau, prašome:

A. Sveikatos apsaugos ministerijos – pateikti klinikinių tyrimų duomenis, kuriais grindžiamas COVID-19 persirgusių vakcinacijos tikslingumas.

B. Lietuvos statistikos departamento – pateikti duomenis:

1. kiek COVID-19 persirgusių asmenų yra tarp hospitalizuotų, gydomų RITS ir mirusių nuo COVID-19 pagal amžiaus grupes;
2. kiek žmonių buvo paskiepyti nuo COVID-19, vėliau susirgo COVID-19 ir buvo hospitalizuoti ir kiek gydyti RITS pagal amžiaus grupes.

Literatūra

1. https://cdn.pfizer.com/pfizercom/2020-11/C4591001_Clinical_Protocol_Nov2020.pdf
2. https://www.ema.europa.eu/en/documents/product-information/comirnaty-epar-product-information_en.pdf
3. [https://www.thelancet.com/action/showPdf?pii=S1473-3099\(21\)00676-9&fbclid=IwAR3ibcSnOX4bX7seVjcFQAZFAV05EANPjatrSXLdQYIPZiHCIWdDw7yU08](https://www.thelancet.com/action/showPdf?pii=S1473-3099(21)00676-9&fbclid=IwAR3ibcSnOX4bX7seVjcFQAZFAV05EANPjatrSXLdQYIPZiHCIWdDw7yU08)
4. <https://www.science.org/content/article/having-sars-cov-2-once-confers-much-greater-immunity-vaccine-vaccination-remains-vital>

Direktorius

dr. Rimas Jankūnas